

การสร้าง กิจกรรมสีเขียว ในฐานะผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว

แนวปฏิบัติที่ 1 จัดให้มีกิจกรรมท่องเที่ยวที่สอดคล้องกลมกลืน กับคุณค่าและความโดดเด่นของ ทรัพยากรหรือสิ่งแวดล้อมมากที่สุด และสร้างผลกระทบทางลบน้อยที่สุด โดยการ

- มีการประเมินศักยภาพของทรัพยากรท่องเที่ยวโดยการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย โอกาส และข้อจำกัด เพื่อใช้เป็นฐานในการแยกประเภทของกิจกรรมท่องเที่ยวที่มีศักยภาพและจัดให้มีขึ้นในแหล่งท่องเที่ยว
- จัดทำแผนและพัฒนาให้มีกิจกรรมท่องเที่ยว เฉพาะที่มั่นใจได้ว่าจะไม่ก่อให้เกิดความเสียหายหรือผลกระทบทางลบต่อความโดดเด่นหรือคุณค่าของทรัพยากร หรือสิ่งแวดล้อมในบริเวณนั้นและบริเวณใกล้เคียง
- พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับกิจกรรมท่องเที่ยวที่จัดขึ้นเท่าที่จำเป็น โดยมีปริมาณหรือขนาดที่เหมาะสมกับขีดความสามารถรองรับได้ของบริเวณนั้น เช่น ห้องน้ำ ลานจอดรถ ท่าเทียบเรือ สมอยึดเรือ เป็นต้น
- มีการแจ้งเตือนหรือแจกข้อมูลเกี่ยวกับกฎระเบียบ หรือข้อควรปฏิบัติ-ไม่ควรปฏิบัติ เกี่ยวกับกิจกรรมท่องเที่ยวแต่ละประเภทให้นักท่องเที่ยวรับทราบ พร้อมอธิบายเหตุผลและความจำเป็นที่ต้องการความร่วมมือจากนักท่องเที่ยวให้ปฏิบัติตาม
- กิจกรรมท่องเที่ยวที่จัดให้มีขึ้นต้องเป็นที่ยอมรับของคนในท้องถิ่นโดยกิจกรรมเหล่านั้นไม่รบกวนความสงบสุขของคนส่วนใหญ่ ไม่ขัดต่อกฎหมาย วัฒนธรรม และศีลธรรมอันดีงาม
- จัดให้มีเจ้าหน้าที่ผ่านการฝึกอบรมมาอย่างดี คอยอำนวยความสะดวกและควบคุมพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการประกอบกิจกรรมท่องเที่ยวอย่างน้อย เช่น
  1. คอยกำชับให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติตามกฎระเบียบ หรือข้อควรปฏิบัติ-ไม่ควรปฏิบัติ ระหว่างที่นักท่องเที่ยวประกอบกิจกรรมกำหนดขนาดของกลุ่มนักท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับประเภทของกิจกรรม เช่น กิจกรรมเดินป่าระยะไกล (hiking/trekking) ควรมีขนาดของกลุ่มไม่เกิน 10 คน กิจกรรมล่องแก่งมีขนาดไม่เกิน 8 คนต่อแพ เป็นต้น
  2. กำหนดรอบหมุนเวียนของการประกอบกิจกรรมแต่ละประเภท เช่น การเดินป่าระยะไกลแต่ละกลุ่มควรเดินห่างกันไม่น้อยกว่า 1 กิโลเมตร (หรือราว 30 นาทีถึง 1 ชั่วโมง) เป็นต้น
  3. กำหนดให้นักท่องเที่ยวตั้งค่ายพักแรม (กรณีกิจกรรมเดินป่าระยะไกล) ให้ห่างจากเส้นทางเดินหรือทางน้ำธรรมชาติไม่น้อยกว่า 100 เมตร และหลีกเลี่ยงบริเวณที่มีธรรมชาติเปราะบาง หรือมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์หรือวัฒนธรรม
  4. กำชับนักท่องเที่ยวให้ช่วยรักษาทรัพยากรหรือสิ่งแวดล้อมขณะประกอบกิจกรรม เช่น ไม่เดินลัดเส้นทาง ไม่เก็บกล้วยไม้หรือถอนลูกไม้ระหว่างเดินหรือป็นปายหน้าผา ไม่ขีดเขียนหรือแกะสลักหรือพ่นสีตามหินผาและต้นไม้ เป็นต้น

5. ควบคุมไม่ให้นักท่องเที่ยวส่งเสียงดังอันเป็นการรบกวนสัตว์ป่าและนักท่องเที่ยวด้วยกันเอง
ในขณะประกอบกิจกรรม
6. คอยกำชับนักท่องเที่ยวให้ช่วยเก็บรวบรวมขยะ และนำไปทิ้งในที่ที่จัดไว้โดยไม่มีเศษเหลือ
ตกค้างที่อาจเป็นอันตรายต่อสัตว์ป่าหรือเป็นมลภาวะทางสายตา

แนวปฏิบัติที่ 2 กิจกรรมท่องเที่ยวที่จัดให้มีขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวทุกประเภท ให้ประสบการณ์การเรียนรู้
เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ และ/หรือวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตของท้องถิ่นแก่นักท่องเที่ยวได้มากที่สุด

- จัดให้มีข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเบื้องต้นแก่นักท่องเที่ยว
เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและ/หรือวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตของท้องถิ่นโดยใช้สื่อแบบต่างๆ
เช่น เว็บไซต์ คู่มือเดินทางท่องเที่ยว แผ่นพับ โบปลิว เป็นต้น
- สอดแทรกข้อมูลความรู้หรือเรื่องราวที่น่าสนใจแก่นักท่องเที่ยวระหว่างที่ประกอบกิจกรรมประเภท
ต่างๆ อาทิ
  1. จัดให้มีนักสื่อความหมายหรือมัคคุเทศก์ท้องถิ่นคอยตอบคำถาม และให้ความรู้ความ เข้าใจ
ที่ถูกต้องขณะที่นักท่องเที่ยวเข้าร่วมกิจกรรมเดินป่า ชมถ้ำ ล่องเรือ ล่องแก่ง เดินชมแหล่ง
ประวัติศาสตร์ โบราณคดี ชุมชนท้องถิ่น ฯลฯ
  2. กรณีที่เป็นแหล่งประวัติศาสตร์ หรือโบราณคดี หรือชุมชนท้องถิ่น อาจจัดให้มีการแสดงและ
การบรรยายเรื่องราวทางประวัติศาสตร์หรือประเพณีหรือวัฒนธรรมแก่นักท่องเที่ยว
  3. อาจจัดให้มีหน่วยข้อมูลเคลื่อนที่ไปให้ข้อมูลความรู้ และตอบคำถามตามจุดชมวิว จุดดำน้ำดู
ปะการัง บริเวณอื่นที่มีนักท่องเที่ยวกระจุกตัวอยู่จำนวนมาก เป็นต้น

แนวปฏิบัติที่ 3 บริษัทหรือผู้ประกอบการนำเที่ยว จัดรายการนำเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและลดการใช้
พลังงาน หรือใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ หรือใช้พลังงานสะอาด

- มีการนำเอกลักษณ์หรือความโดดเด่นของทรัพยากร หรือสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวพร้อมการ
ดำเนินงานของบริษัทและแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มาใช้ในการตลาดและ
ประชาสัมพันธ์
- มีการประสานและวางแผนพัฒนารายการนำเที่ยวร่วมกับเจ้าของแหล่งท่องเที่ยว และผู้ประกอบการ
นำเที่ยวรายอื่นๆ เพื่อช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อมและควบคุมพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว
- มีการแจกข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว และกิจกรรมท่องเที่ยว พร้อมกฎระเบียบหรือข้อควร
ปฏิบัติ-ไม่ควรปฏิบัติของแหล่งท่องเที่ยวในรายการนำเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวได้รับทราบ
- กำชับนักท่องเที่ยวให้ความร่วมมือปฏิบัติตามกฎระเบียบ หรือข้อควรปฏิบัติ-ไม่ควรปฏิบัติระหว่างที่เข้า
ไปใช้พื้นที่เมื่อประกอบกิจกรรมต่างๆ

- จัดให้มีการฝึกอบรมพนักงานของบริษัทที่ร่วมไปกับการนำเที่ยวให้มีความรู้และทักษะในการรักษาสิ่งแวดล้อม และการควบคุมพฤติกรรมนักท่องเที่ยวไม่ให้สร้างความเสียหายหรือก่อให้เกิดผลกระทบต่อทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว
- กำหนดขนาดของกลุ่มนักท่องเที่ยวในรายการนำเที่ยวให้มีจำนวนเหมาะสมกับขีดความสามารถรองรับได้ของแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ และสามารถควบคุมพฤติกรรมที่จะไม่สร้างความเสียหาย หรือก่อให้เกิดผลกระทบต่อทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
- มีนโยบายที่ไม่ส่งเสริม และไม่สนับสนุนให้นักท่องเที่ยวซื้อสินค้า/ของที่ระลึกที่ทำมาจากทรัพยากรธรรมชาติที่หายาก หรือกำลังสูญพันธุ์ หรือมีแนวโน้มลดน้อยลง
- ส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวเลือกซื้อสินค้า/ของที่ระลึกที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น และทำมาจากวัตถุดิบที่ชุมชนท้องถิ่นผลิตได้เอง เช่น ผลไม้ ผัก น้ำผึ้ง สินค้าหัตถกรรมชนิดต่างๆ เป็นต้น
- เลือกใช้บริการมัคคุเทศก์ที่เปี่ยมด้วยจรรยาบรรณ และมีความสามารถสอดแทรกให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว ทรัพยากรธรรมชาติ ประเพณี วัฒนธรรมและวิถีชีวิตของท้องถิ่นได้อย่างถูกต้องตรงกับความเป็นจริง พร้อมมีทักษะในเรื่องการอนุรักษ์เป็นอย่างดี
- มีสัดส่วนของมัคคุเทศก์เพียงพอและเหมาะสมกับจำนวนนักท่องเที่ยวในกลุ่ม
- เลือกใช้บริการของคนท้องถิ่นในรูปแบบต่างๆ เช่น ที่พักแรม อาหาร มัคคุเทศก์ คนแบกหามสัมภาระสัตว์ต่าง เป็นต้น
- ให้ข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับคุณค่าความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว การใช้ทรัพยากร และการรักษาสิ่งแวดล้อมแก่ชุมชนท้องถิ่นโดยวิธีต่างๆ เท่าที่จะเป็นไปได้
- เลือกซื้อ/เช่ายานพาหนะที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น เลือกรถยนต์รุ่นที่ประหยัดพลังงานหรือสามารถใช้พลังงานอื่นทดแทนได้ เช่น รถไฮบริดที่ใช้ก๊าซธรรมชาติ หรือพลังงานชีวภาพ รถที่ใช้พลังงานไฟฟ้า เป็นต้น
- หมั่นตรวจสอบบำรุงเครื่องยนต์ เครื่องทำความเย็น-ความร้อน และอุปกรณ์ไฟฟ้าทุกชนิดเพื่อให้การทำงานของยานพาหนะเกิดประสิทธิภาพสูงสุด และใช้พลังงานน้อยที่สุด
- ใช้น้ำอย่างประหยัดในการล้างหรือทำความสะอาดยานพาหนะ
- พนักงานขับขี่ยานพาหนะต้องผ่านการฝึกอบรมที่เน้นถึงความปลอดภัย และการขับขี่แบบประหยัดเชื้อเพลิง
- เลือกหรือกำหนดเส้นทางนำเที่ยวที่มีระยะทางสั้นที่สุด และไม่ออกนอกเส้นทางที่กำหนดโดยไม่จำเป็น เพราะนอกจากจะประหยัดเวลาในการเดินทางแล้วยังสามารถประหยัดการใช้เชื้อเพลิงได้ด้วย

แนวปฏิบัติที่ 3 มัคคุเทศก์อาชีพและมัคคุเทศก์ท้องถิ่น ดำเนินกิจกรรมนำเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและถ่ายทอดเรื่องราวเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามกรอบจรรยาบรรณได้อย่างสูงสุด

- มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบาย กฎหมายและการดำเนินงานของหน่วยงาน หรือเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวซึ่งอยู่ในรายการนำเที่ยวเป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
- มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายและปณิธานของบริษัทนำเที่ยวที่ตนสังกัด หรือเข้าไปรับงานนำเที่ยวเป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
- มีทัศนคติในวิชาชีพและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่
  1. ให้ความเคารพต่อแหล่งท่องเที่ยว และชุมชนท้องถิ่นโดยการปฏิบัติตามกฎระเบียบหรือข้อควรปฏิบัติ-ไม่ควรปฏิบัติ ที่กำหนดขึ้นโดยเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวหรือชุมชนท้องถิ่น
  2. ปรับตัวให้เข้ากับประเพณี วัฒนธรรมและวิถีชีวิตของท้องถิ่นซึ่งเป็นเจ้าของแหล่งท่องเที่ยว
  3. ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการนำเที่ยว ที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมหรือก่อให้เกิดผลกระทบน้อยที่สุด
  4. ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานหรือเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวในเรื่องต่อไปนี้
    - กำชับนักท่องเที่ยวให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบ หรือข้อควรปฏิบัติ-ไม่ควรปฏิบัติ ระหว่างที่อยู่ในแหล่งท่องเที่ยว และประกอบกิจกรรมต่างๆ
    - ช่วยดูแลรักษาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เช่น เก็บขยะและสิ่งปฏิกูล นำนักท่องเที่ยว เดินตาม เส้นทางที่จัดไว้ให้ กางเต็นท์พักแรมห่างจากทางน้ำและทางเดิน เป็นต้น
    - คอยเตือนนักท่องเที่ยวให้ระมัดระวังพฤติกรรมที่อาจส่งผลเสียหาย หรือสร้างผลกระทบต่อทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เช่น การเก็บกล้วยไม้ หิน เปลือกหอย เป็นต้น
    - รายงานความผิดปกติที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ หรือการกระทำผิดกฎระเบียบในแหล่งท่องเที่ยวให้เจ้าหน้าที่รับทราบ เช่น ไฟป่า แผ่นดินถล่ม ล่าสัตว์/ดักจับสัตว์ และพฤติกรรมเบี่ยงเบนอื่นๆ เป็นต้น
- 5. ให้ข้อมูลและสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เป็นจริงแก่นักท่องเที่ยว รวมถึงกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวช่วยสนับสนุนงานอนุรักษ์เมื่อมีโอกาส
- 6. ส่งเสริมสนับสนุนให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้และมีโอกาสสัมผัสวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตของท้องถิ่นอย่างใกล้ชิด
- 7. สนับสนุนให้นักท่องเที่ยวใช้สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการของชุมชนท้องถิ่น เช่น ที่พักแรม ร้านอาหารและบริการขนส่งแบบต่างๆ เป็นต้น
- 8. สนับสนุนให้นักท่องเที่ยวซื้อสินค้า/ของที่ระลึกที่ทำมาจากวัตถุดิบที่ผลิตได้เองในชุมชน เช่น เครื่องจักสาน เสื้อผ้า สิ่งทออื่นๆ เป็นต้น

- 9 ไม่สนับสนุนให้นักท่องเที่ยวซื้อสินค้าหรือของที่ระลึกที่ทำจากทรัพยากรธรรมชาติที่กำลังจะหมดไป หรือหายากหรือมีแนวโน้มลดน้อยถอยลง
- 10 สนับสนุนให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือในการอนุรักษ์ธรรมชาติ และศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นอย่างเต็มความสามารถ